

Előfizetési árak:

Félszáz évre . . . 6 frt — kr.
 Élévre . . . 3 > — >
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Egy óra . . . — > 50 >
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádós-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

A kikezdett Erreth János.*)

(H.) Hogy Erreth János képviselősege nagyon sokaknak bántja a hiuságát, azt nagyon természetesnek találjuk; hogy e sértett hiuság, hogy az ellenfelek pártön-érzete ki fog fakadni, azt előre tudtuk. Hogy ilyen hamar, azt még se reméltük. De nemcsak az ellentábor fenekedik a csúf-ságos vereség miatt Erreth Jánosra, hanem az úgynevezett Erreth-gárdában is akad, aki annak idején — úgy látszik — csak az árral sodortatva hemzsegett Erreth zászlaja körül, míg bensejében nem volt őszinte támogatója a helyi kormánypártot legyűző pártnak.

A kormány szekértolói megnyilatko-zának az ő félhivatalos ujságjuk által. Természetesen lesett alkalom volt, hogy Errethnek a város közgyűlésén tett ellenin-dítványába belekapaszkodhassanak. Nagyon ügyetlenül választották ki az alkalmat, mert hogy ebből az esetből akartak fegyvert kovácsolni Erreth ellen, ezzel csak politikai türelmetlenségüknek, az elszüvedett bukás fölött érzett keserűségnek adtak kifejezést; a hallgatag bosszankodás szólalt meg ab-ban a cikkelyben, melyet a „Pécs“ múlt szombati száma lökött ki a világos tendenciával, hogy ellensúlyt próbál-jon előkészíteni Erreth politikai működésé-nek gáncsolására, törvényhozói tekintélyé-nek csorbitására.

Az alkalom megválasztása, a megnyi-latkozás oly naiv, hogy a helyi kormánypártnal szemben álló ellentábor kénytelen

*) Múlt számunkból több más közleménnyel e cikktünk is kimaradt.

mosolygással fogadni e kísérletet. Nem várta meg a bosszankodásában ideges legyőzött, hogy a fölül álló győző képviseelő odafont az országgyűlésen, az alkalmas idő helyes bevárásával, megszólaljon s majd az ott kifejtendő politikai akcióját tegye bírálat tárgyává, hanem belekapaszkodott egy városi közgyűlési indítványba, melyet nem mint Pécs város országgyűlési képviselője, hanem mint városi bizottsági tag tett s nagyképi fontoskodással fölfújva, abból a képviselő politikai programjára von le naiv következtetéseket. A manőver erőltetett s azért szármalmas látvány.

De hát vegyük csak elő azt a rettenetes indítványt, mely Errethet immár zsákutczába tévesztette, mely a függetlenségi párt hivatelt elkedvetlenítette, mely kényes helyzetbe hozta azokat, kik őt személye miatt követték s mely — óh szörnyű! — teljesen elidegenítette tőle a kormánypártot.

Az az indítvány, ha már nem mint városi bizottsági tag által beadottat, hanem mint az országgyűlési képviselő politikai programnyilatkozatát tekintjük, épp a pártönkivüliség legkorrektebb ténye vala. Erreth pártolja azt a reformeszmét, melyet újabban — más szülektől elrabolva — a kormány is magáévá tett, kívánja ez eszme megvalósítását annak egész teljességében, a szabadelvűség legszélesebb határáig kiterjedtetten, — tehát ebben egyetért ő a kormánnyal is; de nem látja jó kezében e reformot, tudja azt, hogy a kormány e mesterségesen fölszínre hajszolt reformterve nem őszinte, csupán a kényszerűség kergette e kérdésbe. látja ő is, mint mindenki

az országban, hogy a reform keresztülvite-lének már megállapított programja a lehető legnagyobb abszurdum, — tehát ha nem akarja, hogy az annyira óhajtott egyházpolitikai reform csúfságot valljon, nem kívánhatja azt a kormány által kitű-zött program szerint megvalósítani, hanem mint az eszme igaz vallója, megvalósításá-nak őszinte híve azt kellett követelnie, hogy a kormány az egész kérdést egészében es helyes sorrendben, a követelmények min-den részleteiben való kielégítésével oldja meg — még pedig mielőbb.

Ez a valóban szabadelvű politika, ez a pártönkivüliség vagy helyesebben: pártokon fölül állás. Az ő indítványa szabad-elvű, mert konzervatizmussal ugyancsak nem vádolhatják, mikor autonómiát, pol-gári anyakönyvet, polgári házasságot, zsi-dók reczeczóját, teljes vallásszabadságot egyszerre és egy időben kíván; az ő in-dítványa pártokon fölül állt, mert nem szavazott — megrendelésre — bizalmat az ilyenekre nagyon is áhító kormány-nak, nem tolt a szekérét a helybeli kor-mánypártnak, mely a városi közgyűlési terembe is beleviszi a merev pártpolitikát, s csak azért szavaz a tanács előterjesztése mellett, mert az bizalmat is szavaz a kor-mánynak s mert Erreth János politikai programjában minden szabadelvűsége mel-lett ellenzéki árnyalatok is vannak.

Ez az indítvány hát nem vitte őt zsákutczába; nem is kedvetlenítette el a függetlenségi párt hivatelt, mert hiszen szívesen szavaztak vele — lévén az egyház-politikai reform a függetlenségi pártnak ősidőktől egyik sokszor hangoztatott prog-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

A mi piacunk.

— Irta Sulyok Károly. —

Még alig foglalta el nap ő fönsége biboros székét az égbolton; még a korán kelő madár-kák is álmosan tollázkodnak az ágakon: s ime az országutakon kocszörej, tengely-nyikorgás, lovak nyerítése közt a szekerek után emberraj tódul a város felé; férfi, fehérszínű, gyerek egy-forma gyorsasággal igyekszik előre, bár vala-mennyi hatalmas terhet czipel vállán vagy a fején. Egyiknek kosarából kakas-kukorikolás, másiknak a zsákjából malacz-sivítás hallatszik; az egyik turót-vajat, a másik meg Herkópáter a tudója miféle portékát rejteget tarka edé-nyeiben.

Szombat van, e napon pedig Pécs váro-sában hetivásár tartódik; tehát ide gravitál e siető csapat, a szomszéd faluk termelő népe.

Családos ember a megmondhatója annak, hogy mit jelent e szó: „hetivásár,“ mikor a

reggeli kávénál a kis feleség ünnepélyes ar-czot vágva belekezd a budget-vitába:

— Muczus, tudja ma hetivásár van ám, aztán ez is kellene meg az is!

Férj uram egyet simit a bajszán s aztán mintha a lenyelt pohár vízbe epehólyagot már-tott volna valaki, olyan keserű arczot vág, hogy szinte szánalom rá nézni. Debütirozni próbál az asszonykával, nagynak találja a büdzsét; de végre is a vitából a konyt kerül ki győz-tesen s „muczus“ a holnapi ropogós peccenyére gondolva nyitja föl erszényét a menyecske szá-mára, ki egy gyöngéd czirogatással bucsut vesz a megpumpolt férjuraamtól, aztán siet a piacra.

Én nem tudom, mi jó van a piacra me-nésben, mit szeret rajt oly nagyon a gyöngébb nem? A fölsőbb leányiskola padjaiból kikerült bakfisch-jelölt meg pláne valóságos kitüntetés-nek veszi, ha mamája őt küldi a tenyeres-talpas Zsuzskával bevásárolni

De ni csak, a Széchenyi-téren már ember hátán ember tolong, a helypénzszedő alig győzi zsebre rakni a sok krajezart; dehogy is engedné csak egynek is ingyen oda azt a talpalattnyi

kis helyecskét, hova kosara mellé letelepedhe-tik a sok cserfes fehérszínű.

Nagy a kínálat, de ne ijedj meg jó falusi népem, — nagy lesz a kereslet is. Im libeg ő „n a c s c s á g a“ diszes frakklebenyes ruhájá-ban, melyben tavaly még a vasárnapi elegáns-mise után a korzón pompázott, az idénre azonban a kedvencz toillette „piaczivá“ degradáltatott; utána spaczirol módosan a Lizi, terebélyes ko-sarat lóggatva kezében. Utjokban a „nacscsága“ a sikkos gavallérok kisztihandjait fogadja sze-retetre méltó mosolylyal, míg a Lizi biztató pillantásokkal viszonzozza hentes és egyéb más szerelmes legények röpke sóhajait.

A „t e n s a s s z o n y“ se maradhat ilyen-kor odahaza; rémitőn restellené a „bejárónéja“ előtt, ha minden istenáldott szombaton nem adhatná ki a rapportot neki:

— Csikceskné asszony, fogja csak a piaczi kosarat, megyünk bevásárolni.

Hát ezt a szegény kis asszonykát ugyan mi hozta ide, vajh' mit kereshet itt piczi kosa-rával? Mit egyebet mást, mint hogy kijött ő is, de csak úgy „szétnézni“: őt, az „a s s z o n y“ s á g o t“ is kicsalta a piac ingere, ő is szeretne

rammpontja s e mellett az indítvány épp csak a kormánynak szavazandó bizalmat vonta meg, ami csak nem kedvetlenithette el a függetlenségeket; hogy azonban a kormánypártot elidegenítette magától Erreth, azt magunk is valószínűnek s talán ellenzéki szempontból némileg kívánatosnak is tartjuk. Ez azonban nem veszedelem Erreth Jánosra, mert hiszen eddig sem élvezte a kormánypártnak barátságát. S minél jobban elveszti az ő megválasztásakor szétzüllött kormánypárt „támogatását”, annál jobban megnyeri ő zászlaja alatt az egyesült ellenzék ragaszkodó bizalmát.

Az ellenzék mindkét árnyalata, mely Errethnek őszinte örömmel adta kezébe a mandátumot, tudja mit tartson jövőben magára nézve kötelezőnek a képviselő ellenzéki magatartásából, mert Erreth szint vallott már az első programbeszédjében: ellenzéki, de párton kívül álló politikus és ez is marad. Ezt akkor elfogadta az ellenzék s vissza nem utasíthatja ma sem, akárhogy igyekszik is a konkolyt hinteni az ellenpárt organuma, s akárhogy fejezi is ki személyes torzalkodó hajlamát az a hajdan Errethpárti, kiről e cikk elején szóltunk, s kinek a közgyűlésen mondott szavaira az a megjegyzésünk, hogy szívesebben fogadjuk az olyan képviselőt, aki akár örökkön hallgat is az országgyűlésen, de megmarad hűen a vallott programja mellett, mint az olyan nagy feneket kerítő szónokot, aki mindig és sokat beszél, de mindig meg és alapos meggyőződés nélkül.

A bélyegtörvény revíziója. A mostani bélyegtörvény, melyet még Szapáry Gyula gr. alkotott pénzügyministersége idején, oly zavaros s ennek következtében annyi panaszra ad okot, hogy az többé fenn nem tartható. Igen sokszor megesett, hogy a pénzügyi bíróságok ugyanegy fóruma analog esetekben más és másképpen ítél. A pénzügyminisztériumban most a bélyegtörvény revízióját tervezik és pedig olyképp, hogy a törvényt tetemesen egyszerűsítik és sok tételnél a bélyegilletékeket le fogják szállítani.

Valószínűleg ezzel függ össze a pénzügyminiszter ama rendelete, melylyel a pécsi pénzügyigazgatótól s így valószínűleg az összes pénzügyigazgatóktól a hirdető-bélyegilleték-szedés körülményei felől kimerítő jelentést kíván, még pedig sürgősen.

valamit venni, legalább egy sifli-huszárt a Jancsi gyerek kezébe. De sajnos, a császár elfelejtett az „asszonyágékhöz” aprópénzt küldeni. A bámuló asszonyka sirva fakadna a sok szép baromfi láttára, ha nem restelné. Oh miért nem született ő is nacscságának vagy legalább tens-asszonymnak? . . . egyet gondolt és a mentő Minerva csakhamar kipattan a Zrinyi-utcai nemzeti hitelbank jó szívű tulajdonosa személyében a tépelődő „asszonyág” gondok árnyalta koponyájából és egy fél óra mulva már ő is hizott libára alkuszik.

Eddig észre se vettük azt a karton ruhás, fehér kötényes, csinos hajadont, ki egy pár csirkét tapogatva alkuszik erősen:

— Adja oda néni, meglássa, nem ígér más érte ennyit!

S addig-addig koczolódik, kötekedik a jámbor falusi asszonymmal, míg utoljára is megtakarított öt garast a „nacscsága” által előirányzott összegből; nem is adhatna más módon infanterist Csutaknak rendes heti czulagot a Lizi, Rézi, Juczi, Panni, ha csak nem „csinálna” egy kis pénzt a piacon.

Az állami anyakönyvek. Hieronymi belügyminiszter a képviselőház szerdai ülésén benyújtotta az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslatot, Csáky gr. vallás- és közoktatásügyi miniszter az izraelita vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot. Az előbbi a születési, házassági és halotti anyakönyvek vezetését kerületek szerint a főispán által kinevezett állami közeg által végezteti. Anyakönyvvezető lehet: magyar állampolgár, legalább 24 éves, valamely középiskola 6 osztályát, vagy egyenrangú katonai iskolát vagy a kereskedelmi iskolát végezte, avagy tanítói oklevéllel bír. Lelkész, illetőleg rabi nem nevezhető ki anyakönyvvezetővé vagy helyettesévé. A törvényt, ha elfogadják, nem egyszerre az egész országban, hanem csak successive léptékben életbe, mert az új intézménynek az életben átültetése kezdetben sok nehézségekkel jár; de az életbeléptetés végső határideje 1894. év vége lesz, amikor az új intézményt az ország minden részében életbe léptetik. A felekezetek továbbra is vezethetik külön egyházi anyakönyveiket, de ezek közhitelességgel nem bírnak. Az eddig vezetettek azonban közokiratok maradnak s ezeket a leköszek azután is tartoznak kiszolgáltatni. Minden gyermek születése legkésőbb egy hét alatt, a házasság — addig míg a házassági jog szabályozásáról szóló törvény hiányzik — a kötésől számított 2 nap alatt, a haláleset a legközelebbi hétköznapon bejelentendő az állami anyakönyvvezetőnél. A vezetéssel többnyire közhivatalnokokat bíznak meg. Minden város egy-egy kerületet képez; a községeknél 3000 lakosra jut egy kerület, átlag 4 szomszédos kis község képez egy kerületet. Lesz összesen 4467 anyakönyvi kerület. Az anyakönyvvezető, mivel e hivatalt csak mellékesen fogja vezetni, 150 frt tiszteletdíjat kap, a helyettes ingyen dolgozik, legföljebb 30 frt tiszteletdíjat kap. Ez összesen 800.000 frtot tesz ki, a nyomtatványok pedig 40.000 frtba kerülnek. — A másik törvényjavaslat az izraelita vallást törvényesen bevett vallásnak nyilvánítja, s az izraelita vallásról keresztényhitre vagy viszont, az 1868. évi 53. t.-cz. hatályát kiterjeszti, kivéven ennek a vegyes házasságokra vonatkozó részét, melynek megoldását csakis a családjog kiegészítő részét képező házassági jog rendelkezésére bizza.

A tanítók fizetése. A közoktatásügyi miniszter sajátos állásfoglalása által fölháborított közvélemény mégis vívott ki némi engedményt a tanítók javára. A miniszter a szabadelvű pártban két indítvánnyal egészítette ki a javaslatot. Az egyik szerint, ha az iskolai főhatóság kívánja, a 300 frtos minimumon fölül a fizetésnek 400 frtig való kiegészítésére is nyújtható segély a törvényjavaslatnak a fegyelmi és fölügyeleti jogra vonatkozó feltételei mellett. A második indítvány a korpótléket — a 300 frt minimális fizetés után való számítással — az összes tanítókra kiterjeszti, vagyis minden

Hát ezek a jó öreg urak mit keresnek ott a takarékpénztár sarkán? Tán bizony ők is bevásárolni jöttek ide? . . . óh dehogy, a szemeiket hizlalják a kópék; még pedig nem tejfelen-túrón, hanem csinos fehérszéken legeltetik a vastag pápaszemet.

Az általános zürzavarból messze kihallatszik a Poldi úr hangos hebegése:

— Vehenek ahhonok, vehenek csak ahhonok!

Ő is akar egy-néhány garast nyerni a füzőpertlin, mert hát neki is van Szálíkája, kit vasárnap a Tettyén meg kell söröztetni.

A „kuvik zsidó” is óriási kereskedői talentumot iparkodik kifejteni a „legjobb suviksz” elköttyavetyélése körül; folyton kiabál, veszekeedik, zsörtölődik emberrel asszonymmal, kiben nincs elég áldozatkészség a honi ipar föllendüléséhez két garassal járulni.

Hát a lófarkkal diszes kalpag alól kinek szemei szórnak oly tüzes villámokat? vajh' ki lehet a bős levezte? tán homérosz hőse, Peleusfi Achilles támadt föl ezer éves álmából? — Nem, ennél sokkal nagyobb ő; ő a rend éber őre, a

tanító részesül öt-öt évenként 30-30 frtnyi korpótlékban. Ez indítványokat a pártértekezlet helyesléssel fogadta.

Két megfölebbezett megyei határozat.

A belügyminisztérium által a megyei tisztviselők fizetéseinek javítására küldött 8500 frtot a megyei közgyűlés úgy osztotta szét, hogy a jó javadalmazású tisztviselők még előnyösebb helyzetbe jutottak, a kisebb fizetésűek ellenben alig beszélhetnek javult helyzetről. E határozat ellen Szieberth Nándor bizottsági tag föllebbezett a minisztériumhoz abból indulván ki, hogy a belügyminisztériumnak akkor, midőn a fizetések jobbítása céljából a megyének 8500 frtot bocsátott rendelkezésére, egyedüli célja az volt és lehetett, hogy a kisebb javadalmazású tisztviselők helyzetén jobbitson és segítsen; tehát a küldött összeg az 1200 frton alóli fizetéssel bírók között osztandó föl.

Számos vármegyében ezt a fölfogást követték és a magasabb fizetéssel bíró tisztviselők nem fogadták el a jobbitást, hanem utaltak arra, hogy fordítottassék az a kisebb javadalmazással bírók helyzetének javítására. Átlengte őket ama magasztos érzés: segíts előbb szegény sorsu tisztviselő társaidon, kiktől megvárod, hogy tisztos életet éljenek. Kiktől rossz néven veszed, hogy uzsorások kezén vannak, feszélyez, hogy végrehajtásokkal üldöztetnek. Nálunk százelőkes emelést csináltak. Igaz, ez a nagyobb fizetéssel bíróknak többet hoz, mert a 2200 frt után 10 százalék mellett nagyobb összeg esik, mint a 600 frtosnak.

A legsérelmesebbnek mondja a föllebbezés azt, hogy a közigazgatási gyakornokok fizetését 400 frtban állapították meg. Ebből egy intelligens fiatal ember, ki 12 éven át iskolába járt, szigorlatokat tett meg nem élhet, aki tehát szüleinek nem támaszkodhatik, az közigazgatási pályára nem léphet. Pedig érdekünkben állana képzett fiatal nemzedéket nevelni, hisz a közigazgatásnak nagyon is szüksége volna erre. Csekély fizetés mellett nem jelentkezik senki, s díjnokokkal töltik be a helyeket, olyanokkal, kik előképzettséggel még nem bírnak avagy betöltik a közigazgatási gyakornoki állásokat nyugdíjazott tisztviselőkkel, hogy szerényebb nyugdíját pótolják. De a vármegyének nem az a hivatása, hogy segélyeket osztogasson, hanem hogy minden helyet arra alkalmas egyénnel töltsön be. Neveljen magának tisztviselői kart.

Miért nem megy a fiatalság a megyei közigazgatási pályára? Mert a tisztos megélhetés nincs biztosítva. Nem minden fiatalembernek van papája, ki 12 évi iskoláztatás után is pénzrel tarthassa a csemetéjét csak azért, hogy a nemes vármegyének legyen munkaereje.

Ily eljárással nem fogjuk a fiataliságot a közigazgatási pályára édesgetni! A jbiróságnál

mi szeretett Bernát bácsink, kiben a hévatalos kötelesség ébredte most föl, hogy szokott tapentatával válaszsza szét azt a két harcziás fehérszemélyt, akik alighanem az elkeresztelési vitát tárgyalva kaptak ily veszettül hajba, mert ugyan csak keresztelik ám egymást jónak-rosznak egyaránt.

*

A zsvaj, a láрма lassanként szünni kezd: a városházi torony-krumpli elnyögi szomorún a tizenkettőt (néha-napján tizenháromat) s a rendszerető Buczkó „oszolj”-t vezényel, hogy hát alómars haza, mert ha nem: ánczváj a dutyiba azt a salétromos rézangyalát a „piharczon” süt-kérező népsiginek!

Félóra mulva már csak egy sötét képű alak ólalkodik az üres téren s irigy pillantásokat vetve a csipegető galambokra, lassan-lassan a vén Babi néni felé somfordál, aztán megvevén a mindennapi szokott apadt zsemlyéjét: Pesz-meg uram ő dijnoksága is elsompolyog a pusztapiaczról.

és törvényszéknél is jobb helyzete van, mert az előmenetel biztosítva van, mert ott van országos tere, itt pedig nálunk csak kis megyei terrenuma az előmenetelre. Ép azért, mert az üresedés oly ritka, az előmenetel a magasabb fizetési fokozatba oly nehéz, azért kell a gyakorlók fizetését magasabbra szabni, hogy arra vállalkozók legyenek is.

Igen érdekes, hogy a megyének e fölébezzel megátadott határozatát nyakra-főre fölterjesztették, azon hiszemben, hogy ott hamosan jóváhagyják. Hanem a belügyminiszter elrendelte, hogy a közgyűlés határozatait annak rendje és módja szerint hirdesse ki és várja meg a 15 napot, mely alatt a határozatok ellen esetleg fölébezzések beadhatók lehessenek.

Szieberth bizottsági tag másik fölébezzése azon határozat ellen szól, mely a megyei állandó gyümölcsészeti vándortanítók kinevezését kérő indítványát mellőzte.

Szieberth a közgyűléshez indítványt adott be, hogy a megye a földművelési minisztertől Baranyamegyére állandó gyümölcsészeti vándortanár kinevezését kérje, amennyiben pedig ezt nem kapja meg, maga a vármegye szervezzen ily állást.

Mert ha a gyümölcstermelést emelni akarjuk, akkor mindenképp előt kell, hogy legyen faiskola, ha ez megvan, akkor kell, aki ezt ellenőrizze, szakszerűen tanítsa, végre pedig, hogy a vidéknek megfelelő fajokat megállapítsa, azok szaporításáról gondoskodik is.

Baranyamegyében számtalan községben egyáltalán nincs is faiskola, azokban pedig, ahol van, ez nem felel meg a törvényben és rendeletekben előírt mértéknek, avagy ha van is, abban nincsen fa, végre pedig ha van is fa, az csak egyetlen egy fajban van s még azt sem nemesítik. Ez állításokat aztán nevekkkel és tények leírásával bizonyítja a fölébezzés.

A hivatalos faiskolakimutatásokból soha sem tudhatjuk meg a valót, mert ezek megbízhatatlanok. Erre is hoz példákat a fölébezzés.

Ily állapotok mellett kell, hogy legyen Baranyamegyének állandó vándortanára, aki a népet a fanemesítésre buzdítaná, oktatóná, minden községtől a faiskola tervét és évi munkatervét követelné, azok alapján a legsürgősebb és legelhanyagoltabbakat személyesen fölkeresné, orvosolná az orvoslandókat, folyton utazva a gyümölcsfatermesztést és nemesítést terjesztené.

Hogy erre szegény megyénknek mennyire volna szüksége, csak reá kell mutatni a filloxera által pusztított üres területekre. A népnek módot kell adni, hogy kárpótlást nyerjen borzasztó veszteségeért.

Ha a gyümölcsfatermesztés olyan marad, mint eddig, úgy sohasem fog a behozatal megszűnni, már pedig nekünk kivételre kellene dolgoznunk.

Ha mi a gyümölcstermelést előmozdítani akarjuk, ha mi a népnek jövedelmi forrást akarunk nyitni és adóképeségét fejleszteni akarjuk, akkor anyagi áldozattól visszariadnunk nem szabad. A vándortanár évi fizetése 800 ft o. é. Ez az a borzasztó összeg, melytől visszariadunk, mikor arról van szó, hogy egy egész vármegyének faiskola-ügyét rendezni akarjuk. De ha ily állást szervez a megye, úgy a járási faiskola főügyelők szükségtelenek lesznek annál is inkább, mert ezek hasznát hajtó volta a gyakorlatban igazolást nem nyert. A gyakorlati utmutatásokra esetleg a tanítók tovább képezésére itt van a „Pécs baranyai kertész egyesület“ öt holdnyi kertje. Ezen egyesület a legnagyobb készséggel rendelkezésre bocsátaná kertjét a vándortanárnak, de köteles is lenne, hisz a kormány jelen évtől fogva 600 ft évi segélyben részesíti.

Van ugyan Baranyavármegyének gyümölcsészeti vándortanára, ki igen szakavatott és ügybuzgó, csak az a baj, hogy nem vándorolhat. Nem pedig azért, mert néptanító, a ki iskolához van kötve. Azért kell egy állandó vándortanár, aki egész idejét, az évnek minden szakát arra fordítja. Ha a nép egyszer meggyőződött fontosságáról és hasznosságáról a gyümölcsfa-termelésnek, úgy ez önmagától fog menni, különösen ha a népiskolában ezen ágát a gazdaságtannak legszigorubb tanítani fogják.

Baranyamegye földbirtokosai.

Lapunkban is ismertettük azt a tenyér-szélességű vastag könyvet, mely Magyarország földbirtokosainak (a 100 holdnál többel bíróknak) névsorát, földterületét és ezek miveltési ágait tünteti föl. A vastos kötetet néhai Szontagh Albert kir. tanácsos, a földművelésügyi miniszterium birtokstatisztikai osztálya vezetőjének előmunkálatai alapján Baross Károly, az orsz. magyar gazdasági egyesület titkára rendezte sajtó alá. Becses munka, mely társadalmi, politikai és tudományos szempontból is érdekes, de e mellett kitűnő czimtar kereskedők számára s jó tájékoztató a birtokvásárlásoknál vagy egyesek hitelképességének megállapításánál.

Nem sajnáltuk a fáradságot, s e könyvből kibettűztük a Baranyára vonatkozó részt, összeírván nagyobb földbirtokosaink szétszórta fekvő birtokainak földterületét. E számadatok nem egészen pontosak ugyan a legutolsó hold föl tüntetéséig, mert a kimutatás csak a 100 holdon fölül levő birtokokat jegyzi, ami ezen alul levő, azt még a nagy uradalmaknál is elhagyja. Így tehát ha pl. a több ezer holddal bíró püspöki urodalomnak valahol a megye egyik zúgában egy 99 holdas vagy éppen annál is kisebb különálló parcellája van, az már e kimutatásban nem szerepel. De hiszen az ilyen apróság nem is tesz számot ott, ahol tizezrekre megy a holdak száma.

Mi csak az ezer holdon fölülieket irtuk össze a földterület föl tüntetésével, kihagyván a községeket, melyek legtöbbször szintén van 100 holdon fölül, de a hatszázat ritkán meghaladó birtoka.

A Baranyamegyéről szóló rész ismertető előszavában olvassuk, hogy a megye mezőgazdasági földterülete 899,142 kat. holdat tesz ki, ebből 57,317 kat. hold terméketlen. Szántóföld: 420,993, kert: 16,955, rét: 80,828, legelő: 114,387, nádas: 9550, szőlő: 48,985, és erdő: 148,872 kat. hold. A mezőgazdaság népesség száma: 66,561 férfi, 13,989 nő, ezek közül földbirtokos (földműves) 34,203 férfi, 1947 nő; bérlő: 87 férfi, 3 nő, tiszt: 238; mérnök: 7; gépész: 52; szolga (cseléd, béres, pásztor stb.) 10,692 férfi 256 nő; napszámos 3908 férfi, 1098 nő; családi kisegítő: 17,374 férfi, 10,685 nő.

A száz holdon fölül levő birtokok terjedelme: 448,073 kat. hold.

Ami már most a megye földesurainak birtokarányát illeti, azt a mi összeállításunk szerinti a következőkben adjuk:

Legnagyobb birtoka van Baranyában Albrecht főhercegnek, aki a dárdai és mohácsi járásokban összesen 104,634 kat. hold fölött úr. Utána következnek: Schaumburg Lippe herceg 48,225 kat. holddal, a pécsi püspökség 24,986 kat. holddal, (a püspökségnek Tolnamegyében 2393 kat. hold birtoka van) Esterházy Miklós herceg 23,203 kat. holddal, a pécsi káptalan 18,712 kat. holddal, a közalapítványi uradalom (vallásalap) 16,725 kat. holddal, Benyovszky Lajos 15,973 kat. holddal, Montenuovo Alfréd herceg 9261 kat. holddal, Draskovich Iván gróf 7754 kat. holddal, Majláth György örökösei 6509 kat. holddal, Biedermann Otto 6287 kat. holddal, a pécsi papnövelde 5721 kat. holddal, a pécsi székesegyház 5607 kat. holddal (a székesegyháznak bányái vannak, melyek főjöveldelmét képezik, de ezek természetesen nincsenek ideszámítva), Biedermann Gusztávné 4839 kat. holddal, Pécs sz. kir. város 5213 kat. holddal (ebből 4251 erdő, 356 használatlan, 370 legelő 181 szántó, 42 rét, 12 kert, 1 szőlő), Szilly László 3858 kat. holddal, Biedermann Erzsébet (Fejérváry báróné) 3508 kat. holddal, Bezán Jankovich József 3492 kat. holddal, Engel Adolf és fiai 2344 kat. holddal (Engel Adolf külön 290 és Engel Gyula 910 kat. holddal), Brázay Kálmán 1885 kat. holddal, Cseh Ede 1752 kat. holddal, Siskovics Tamás 1467 kat. holddal (Siskovicsnak Somogy megyében 1280, Bács-Bodrog megyében 1652 kat. hold földje van), Jeszenszky Ferencz 1415 kat. holddal, Saуска család 1344 kat. holddal, Puchner Hannibal báró 1196 kat. holddal s végül Jeszenszky Tódor 1105 kat. holddal.

Hirek.

— **(Hangverseny a tűzkárosultak javára.)** A „Pécsi Dalárda“ kebeléből bizottság alakult, mely május első hetében (a napot még nem tudják) hangversenyt rendez a tűzkárosultak javára. Ez estére fölkérték Küry Klárát, a népszínház tagját, ki igazán meleg hangu levélben készségesen megígérte közreműködését, ha tudniillik a népszínház igazgatójával megegyezésre juthat a műsor miatt. Ez esetben Küry Klára mellett énekelne Hoffer Károly, játszanék Tóth Lajos fővárosi zeneakadémiát végzett jeles fiatal zongorás, Lóhi Vilmos hegedű-hangversenyt játszanék, a katonazenekar két klasszikus zeneszámot adna elő, s kilátásban van még szavalat és humoros fölolvadás is. Amint Küry Klára k.a.-tól megérkezik a biztos válasz, azonnal közhírré teszi a rendezőség a sok élvezetre reményt nyújtó hangverseny napját s a teljes műsort.

— **(A nickel pénz.)** Szerdán jelent meg az új érték negyedik pénzneme a forgalomban. Az arany, ezüst és bronz után most a nikkelt következett. Ezek a nikkelpénzek 10 és 20 fillér értékűek. Verésük igen éles és tiszta szélük rovátkos s körülbelül akkorák, mint az eddigi 10 és 20 krajczárosok, csak hogy ezeknél jóval vastagabbak. Verésük hasonlít a bronzpénzekéhez. A huszfilléreseken a verési év 1892, a tizfilléreseken 1893. A nikkelpénzek igen könnyűek és hangtalanok. Nem olyan szépek, mint a milyeneknek gondolta őket a közönség, mert nem ezüstfényűk, hanem bronzfényűk van.

— **(A püspök zarándok úton.)** Pünkösdkor zarándoktársaság indul Rómába, Vaszary Kolos hercegprimás bibornok vezetésével. A társaságban Császka, Bende és Hornig püspökökkel együtt részt vesz Dulánszky Nándor megyés püspökünk is.

(Igazságügyi kinevezések.) Az igazságügyminiszter Berzsényi Jenő dr. szigetvári járásbírói aljegyzőt a pécsi törvényszékhez jegyzővé, Scheuerer Károly szegvárdi törvényszéki joggyakornokot a n.-atádi járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

— **(Halálozás.)** Elhunytak: Chachinovich József földbirtokos, Tarai (Chachinovich) Andor volt képviselőnk testvér bátyja, e hó 8-án 81 éves korában, Moszlovinán (Slavoniában); alsó- és felső-őri Padl József özvegye: nemeskéri Gálovits Rozália e hó 20-án, 71 éves korában Dombóváron; Bedekovits Alajos, Baranyamegye nyugalmazott járási orvosa, e hó 21-én, 84 éves korában, Magyar Üröghön; Németh Endre csokonyai nyugalmazott plébános, e hó 22-én, 72 éves korában Pécsen; Zombory Károly m. kir. honvédszázados e hó 22-én, 50 éves korában Pécsen; özv. Engel Ferencz Vilmosné Blau Róza e hó 26-án, 52 éves korában Szent Lőrinczen.

— **(A megzavarodott Berdin.)** Múlt számunkba már nem szoríthattuk be azt az érdekes epizódot, mely Berdinnel az ítélet kihirdetésekor történt. Az elnök érthető hangon olvasta föl, hogy a törvényszék Berdint gyilkosság és rablás büntette miatt halálra ítélte. Akik akkor Berdint figyelték, megütközve látták, hogy ez a tárgyaláson is kemény legény, egyetlen izomrándulással se árulja el a bensejében dúló vihart, mely a halálítélet hallatára még a legmegrögzöttebb gonosztevő lelkét is fölkorbácsolja. Mig mellette az asszonyok ontották a könnyet, ő — mint mindig: zavart szemekkel ugyan, de megindulás nélkül távozott a teremből. Ott künn a védője pár vigasztaló szót szólt hozzá, mire mégis megeredt a könyve, aztán azt kérdezte a védőjétől: „Hát nekem mennyit számítanak le?“ Ez a kérdés arra vonatkozott, hogy a törvényszék a két asszony-nál beszámította a vizsgálati fogságban töltött időt. A védő rögtön látta, hogy Berdin tévedésben van, de mint védője még sem akarta védenézt épp ő fölvilágosítani a borzasztó tévedés fölül. Berdinnek aztán maga a törvényszék elnöke jelentette ki újból, hogy halálra van ítélve. Berdin erre már aztán elvesztette makra erejét s elváltozva színében, hangosan kezdett sirni, ami az ügyészégi fogházban már valószínűs böggéssé vált.

— **(Jótékonyági perselyek az iskolákban.)** A vallás és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az összes állami tanin-

tézetekben perselyeket állítsanak, hogy a tanuló adományokat bordjanak azokba, amiket aztán különféle jótékony célú intézetek segélyezésére fordítanak.

— **(Hymen.)** Orbán Márton a „Pécsi Közlöny” belső munkatársa eljegyezte Sárbogárdon alapi Salamon Alajos kir. járásbíró leányát Vilma-t.

— **(Visszatért szökött katonák.)** Annak idején megirtuk, hogy az 52. gy. ezrednek három iroda altisztje: Fischer Ferencz, Weisz Zsigmond és Kengyel Antal megszöktek az ezredtől. Úgy gyanították az ezredparancsnokságnál, hogy a szököttek Amerikába utaztak. Hanem oda valószínűleg csak Kengyel jutott el, mert ez a két társától ezeknek pénzével együtt Londonban megugrott, az idegenben kalauz nélkül hagyva a két másik bajtársat, kik ott semmihez sem tudtak kezdeni. Hazajöttek hát s itt önként jelentkeztek az ezredparancsnokságnál.

— **(Szinházi műsor.)** Ma szombaton: „Szultán” operett 3 fől. Verő Györgytől, másodsor. Vasárnap: „Próbaházasság” fővárosi életkép 3 fől. Gerő Károlytól. Hétfőn: „Romeo és Julia” Shakespeare 5 fől. tragédiája. A két főszerepet Pethes és R. Balog Etel játsszák; kívülök Peterdi, Tóth Antal, Follinus Balla, László kaptak nagyobb szerepeket. Kedden: „Agglegények” Victorien Sardou 5 fől. vígjátéka. A darabban Kalmár Piroška, R. Balog Etel, Follinus, Peterdi, Pethes, Sárdi, Szendrői Ella, László, Rónai, Balla, Polgárni stb. játszanak. Szerdán: „Szegény Jonathán” Millöcker 3 fől. operettje. Előkészületen a következő darabok vannak: „Az új házi ur” bohózat 5 emeletben Henri Chivot-tól; „Fanchon asszony leánya” francia új operett; „Kapivár” Gabányi Árpád 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vígjátéka; „Börögér” Strauss operettje; „Dolovinábob leánya” Herczeg Ferencz új színműve.

— **(Hoffer ének-iskolája.)** Hoffer Károly jeles tenoristánk hétfőtől kezdve ének-iskolát nyit hölgyek számára, kik közül már is sok a jelentkező. A nevezett napon délután 5 órakor lesz az első éneklecké a belvárosi fiúiskola zenetermében. Jelentkezni ez ideig még lehet Hoffer Károlynál.

— **(A zircz-csiszterci rend apátja.)** Vajda Ödön, csütörtökön érkezett Pécsre, hogy a pécsi rendház ügyeit fölülvizsgálja.

— **(Szenvedélyes öngyilkos-jelölt.)** Konyi Mari cselédeleány már több ízben próbált szerencsét mindenféle gyilkos szerszámmal, hogy eleméssze az életét. Kedden ismét a sósavhoz fordult, melyből mikor bevett, megint észrevették, mint más alkalommal is, s orvosért küldtek. Az ellenmérég jól hatott s Konyi Mari az ispotályban gondolkodik valószínűleg újabb attentátumon a saját élete ellen, melyben csak az a keserű, hogy a szerelme reménytelen.

— **(A pécsi kerékpárosok egyesülete)** holnap, vasárnap, két kirándulást rendez, és pedig reggel 7 órakor Mihályacra oda s vissza 79.6 km, délután 2 órakor Szalántára oda s vissza 28 km. Indulás a Bedő kávéházból.

— **(A nőegylet köréből.)** A pécsi nőegylet választmánya elhatározta, hogy a szegények segélyezése körül eddig gyakorolt eljárású módot új alapokra fekteti és szabályozza. Erre vonatkozólag szabályzatot dolgoztat ki egy bizottság által, melybe Salamon József tanfőügyelőt, Vaszary Gyula rendőralkapitányt és Schneider István főügyelőségigazgatót választották be. A tűzkárosultak segélyezésére az egylet a sajátjából nem adhat, hanem május 7-én (vasárnap), a választmányi tagok az összes diplomákban perselyeket állítanak föl s könyöradományokat gyűjtenek. Elhatározta a választmány, hogy június 4-én a Mecsek-egylettel szövetkezve ünnepélyt rendezl. A pénztár negyedévi kimutatása olyan állapotnak jelzi a pénztárt, amely mellett az egylet kénytelen a segélyezést mérsékelni. A választmányi tagok kettenként legközelebb taggyűjtő körutra mennek. Rendes tagsági díj 2 frt 40 kr, pártolók díja 1 frt.

— **(Dezinficiáljuk a lakásokat.)** A rendőrfőkapitány különösen most a lakásváltoztatás alkalmával figyelmezteti a közönséget a lakások gondos kitisztítására és dezinficiálására,

miután a difteritisz még most sem szűnt meg, s egyik új lakó se tudja, mi várhat rá az új lakásban, ha azt előzőleg alaposan nem dezinficiálta. A háztulajdonosokat is föl hívja, hogy a pöczegödröket tisztíttassák ki, a féremenő helyeket dezinficiálják s az udvart állandóan tisztán tartassák.

— **(Vasuti utasok biztosítása baleset ellen.)** A kereskedelmi miniszteriumban — mint a B. H. értesül — törvényjavaslatot dolgoznak ki a vasuti utasoknak baleset ellen való biztosításáról. A körvonalaiban már kész javaslat szerint az utazó közönség egy-egy utazás tartamára biztosíthatja magát. A díjszabás a zónarendszerhez lesz idomítva, olyképp, hogy épp, mint a távolság, a biztosítás is zónákra lesz osztva. A legkisebb biztosítási díjtétel 2 kr., a legnagyobb — melyet csak a XIV. szakaszon tud alkalmazni — 20 kr. Ezért a csekély díjért 15,000 frt erejéig lesz biztosítva minden utas, mely összeget nyomban a szerencsétlenség után ki is utalványoznak. A kereskedelmi miniszteriumban tett számítások alapján a díjtételekből évenként 360,000 forintot lehet tartalékba tenni és a tartalékösszeg 15 év alatt annyira fel fog szaporodni, hogy akkor már a biztosítási díjat is el lehet törölni és a szerencsétlenül járt utas vagy hozzá tartozója megkapja a kártérítést minden biztosítási díj fizetése nélkül. Arról is lesz gondoskodva, ha valaki 15,000 frtnál nagyobb összegre akarja magát biztosítani, mely esetben a normális díjak aránylagos többszöröse fizetendő. A törvényjavaslat a jövő évi kereskedelmi budget tárgyalásakor kerül a törvényhozás elé.

— **(A napszamosok és a betegsegélyező pénztár.)** A munkások betegsegélyezéséről szóló törvény úgy intézkedik, hogy a munkaadók csak azokat a munkásokat tartoznak a betegsegélyező pénztáraknál bejelenteni, akik nyolcz napon túl vannak náluk alkalmazva. A törvénynek ezt az intézkedését sokan úgy magyarázták, hogy ha ők a napszamosokat csak hétfőtől szombatig fogadják föl, akkor nem kötelesek azokat bejelenteni és értük a tagsági díjat fizetni. A kereskedelmi miniszternek ez tudomására jutott s a törvényhatóságokhoz intézett leiratában kijelentette, hogy a törvénynek helyes magyarázata az, hogy csak azokat a napszamosokat nem kell bejelenteni a betegsegélyezési pénztárnál, a kik nyolcz napnál tényleg kevesebb ideig dolgoznak az egyes munkaadóknál. A miniszter utasította a törvényhatóságokat, hogy ügyeljenek föl a törvénynek ily értelemben való végrehajtására.

— **(Kossuth Lajos keresztapása.)** Hentaller Lajos országgyűlési képviselőt, a kiváló publicistát, e hó elején nagy családi öröm érte. Neje, Pauly Mariska, a tavaly nálunk is szerepelt jeles operette-primadonna, szép és erőteljes fiugyermekkel ajándékozta meg. A szülők Kossuth Lajost és nővérét, Ruthayné-t kérték föl, hogy vállalják el a keresztapai és keresztanyai tisztet. Rutkayné levélben válaszolt, hogy örömmel tesznek eleget a szülők kívánságának, de minthogy ők maguk a keresztelőkön nem jelenhetnek meg, Károlyi Gábor gróf országgyűlési képviselő és Kaszayné Markovics Ilka, a nemzeti színház operájának volt hírneves primadonnája, az újszülött csecsemő nagyanyja fogják őket képviselni. A kis fiut Lajos névre keresztelik.

— **(A pécs-barcsi vasutársaság)** április 25-én tartotta meg rendes évi közgyűlését Harkányi Frigyes elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés után elfogadta a közgyűlés a magyar kir. államvasutak igazgatóságával kötött üzemszerződést s tudomásul vette az e tárgyban folyt tanácskozásokról szóló jegyzőkönyveket. Ezután a szerződéshez képest megváltoztatták az alapszabályok néhány szakaszát és föl hatalmazták az igazgatóságot, hogy az elsőbbségi kötvények konvertálását a magyar általános hitelbankkal, a már létrejött megállapodások alapján keresztülvigye.

— **(A honvéd-törzsörmeesterek sorsa.)** A honvéd-törzsörmeestereknek az 1873. évi II. t.-cikk igazolványokat biztosított, melyekkel azt az előnyt nyerték a 12 évet szolgált honvéd-törzsörmeesterek, hogy polgári állásoknál első sorban őket kellett alkalmazni. De Fejérváry honvédelmi miniszter egy tollvonással megsemmisítette ezt a kedvezményt s a 12 évet

szolgált honvéd-törzsörmeesterek nem merték odahagyni a katonai pályát, mert existenciájuk nem volt biztosítva. Annak idején siettek is kérvényükkel a honvédelmi miniszter urhoz, az előbbi törvény visszaállítására végett, de süket fülekre találtak. Azóta három ízben folyomottak, hogy legalább emlíék föl valamivel a járandóságukat. Mert szolgálati idejük tekintetbe vétele nélkül mindig egyfoku 360 frtos fizetésben részesülnek, a miből — a törzsörmeesterek legnagyobb része családos — megélni valóság-gal képtelenség. Mint értesülünk, a honvéd-törzsörmeesterek között ismét mozgalom indult meg hogy végre talán kedvezőbb fogadásra találjanak a miniszternél.

— **(A hercegprimás életmentője.)** Kohl Medárd, Szent Benedek-rendi áldozópap, primási titkár, a királytól a vaskoronarend harmadosztályu jelét kapta a hercegprimás életének saját élete koczkáztatásával véghez vitt megmentése alkalmából. Kohl 8-10 nap mulva már fölkelhet.

— **(A vasuti altisztek kérése.)** A magyar államvasutak összes üzletvezetőseinek irodaaltisztjei memorandumot nyújtottak át Lukács Béla kereskedelmi miniszternek, melyben rangjuk és címük megváltoztatását kérik. Az a panaszkodnak, hogy bár önálló hivatalnoki helyeket töltenek be, bár van iskolai képzettségük, intelligenciájuk, s mégis címük miatt nem foglalhatnak olyan helyet a társadalomban és hivatalban, amilyenre őket e műveltségi fokuk jogosítaná. Azt kérik, hogy őket hivatalnoki, illetőleg irodatiszti cízzel ruházzák föl.

— **(Árvapénzek kamatlábiának leszállítása.)** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök valamennyi pénzügyigazgatósághoz és a gyámoltak és gondnokoltak pénzeinek kezelésével megbízott valamennyi állami pénztárhoz, a következő rendeletet bocsátotta ki:

A gyámoltak és gondnokoltaknak az árvaszékek által kamatozó letétként a kir. adóhivatalokba szállítandó és itt kezelendő tőkepenzeiktől az államkincstár által fizetendő kamatot, a magy. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg 1893. évi január hó 1-ső napjától való érvénynyel, a tőke négy százalékában állapítom meg; oly formán, hogy kamatlábiá az említett kamattörvény után törvény szerint járó tőkekamatadó és általános jövedelmi pótdó betudatván, a kamattörvények ez adók fizetése alól fölmentve legyenek. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban, a hatósági árvapénztárakat a kir. adóhivataloknál elhelyezett tőkékből eredő kamattörvénynek adó alá való bevallásától ezennel fölmentem. Az ezeknek a kamatozó letéteknek kezelésére nézve fennálló rendeletek egyébként változást nem szenvednek.

Művészet, irodalom.

A múlt hét utolsó előadásairól már nem irhattunk múlt számunkban, mert onnan a referátát más nem kevésbé aktuális események kiszorították. Ezuttal a péntek, szombat és vasárnap esti előadásokra rövid ismertetésben reflektálunk. Pénteken Constantin abbé került színre szánalmas előadásban. A közönség, mely a darab eddigi jóhíre után ment a színpadra, előadás után a darabot szidta, pedig — ha a cselekmény nélkül szűkölködő mese erre némileg jogot is ad — ezuttal az előadók javára tévedett a közönség. — Szombaton premiérelőadásban ment A gascogne-i nemes operett, melyet Zell és Genée szövegére Suppé írt. Zenéje sok szépséget tár eléje a fülnek, mely különösen a mesteri instrumentációban gyönyörködhetik; a szöveg meséje is elég ügyes arra, hogy a szép zenének alapjául szolgáljon, hanem az énekszöveg magyar fordítása oly gyarló, hogy a darab érdekében volna, ha zenei érzékkel bíró ügyes tollforgató egyénnel átdolgoztatnák. A czimszerepet játszó Polgár darabos baritonja nem alkalmas arra, hogy ilyen énekszerepeket teljesen érvényre tudjon juttatni, de e szerepre való más személy csakugyan nincs a társulatban s így vele is meg kellett elégednünk. Kocsis Etel, Perényi, Kállai Luiza és Dezséri igyekeztek jót produkálni s ezért megérdemelt tapsokat arattak. — Vasárnap a hosszas rekedtség után fölléptették Szatmári Zsuzsit, a népszínműénekesnőt — az ő énekesnői reputációja rovására még mindig rekedten — a Pirosgyellárban. E forszíro-

zott föllépésről tehát ezuttal nem szólunk, mindössze azt említjük föl, hogy Szatmári Zsuzsi szép szinpadai alak, temperamentumos színésznő, aki — ha a hangja birtokában lesz — élvezetesebbé teheti a népszínmű-előadásokat. — Hét-főn megismételték — valóban közkívánatra — a Kaméliás hölgy előadását, melyre nagyszámú és előkelő közönség ment el, hogy a lapok egybehangzó magasztalásával eldicséret R. Balog Etel kitűnő Gauthier Margitjában gyönyörködjenek. Taps taps után hangzott föl nyílt színen és fölvonások után, melyekből R. Balog Etelen kívül ezuttal a jeles ensemblet nyújtó többi szereplők is vettek ki részt.

A könyvtárnok. Kedden pompásan mulatott a nem kis számú közönség a Moser két fölcserélt Róbertjén és az ő sorsukat igazgató egyéb Moser-féle alakokon. Dezséri (könyvtárnok), és Follinus (Gibson) félholtra kacagatták a közönséget, de szintén kitűnően mulattattak Balla, Zombori Ilon, Sárdi és Tóth Antal, ez egyszer László Gyula (Herry) is jól illett a szerepébe. Kalmár Piroska és Polgárné csekélyke szerepükben még elevenebbé tették a gyorsan folyó jeles összjátékot.

Thermidor. Somogyi igazgató jótékony-sági cselekedetet kívánt gyakorolni s csütörtökön Thermidor-t tüzte ki a veszprémi tűzkárosultak javára; hanem a közönség nem értett egyet Somogyival s nem nagyon igyekezett megtölteni az arénát. Egyébként ez estén is volt tűzkar, a károsult — Thermidor; viszont Thermidor miatt a drámairodalom szenvedett tűzkárt. Szenzációs jelenetei mellett sem tarthattuk már tavaly sem egységes drámának; hanem tavaly Nadaival mégis csak más volt Thermidor, mint ezuttal. Follinus, ki a jó, a nemes Labus-siére-t a legjobb igyekezettel játszta, minden képességével, minden adományával együtt nem vetekedhetik Náda sokoldalúságával. A szerep azonban nem vesztette el hatását. Az előadás többi tényezői különösen a mozgalmas jeleneteket játszták meg sok élénkséggel és közvetlenséggel, ami által a szinpad a való élet látszatát tudta kelteni a nézőben. Kiemeljük azonban a szereplők közül R. Balog Etelt, ki Fabienet természetesen érthetőbbé tudta tenni, mint a tavalyi — még kezdő — szereplő. A tavalyi Fabiene babonás, korlátolt rajongó volt, aki ellenszenvet keltett érthetetlen konokságával; ma Fabiene más, nemesebb színben állott előttünk, s személyesítője rokonszenves tapsokban részesült.

* Az „Ország-Világ“ legújabb száma Kúry Klára színyomatu arcképét adja műmellékletül előfizetőinek. A lap szellemi részében Tóth Lőrincz veterán írónk tollából új epigrammákat, Benitzky né B. Lenkétől regényt, Tolnay Lajostól novellát, Kúry Klárától pályája kezdetéről írt kedves kis cikket s Császár Imrétől, a nemzeti színház tagjától költeményt találunk. A heti kronikát maga a szerkesztő, Várady Antal dr. írja, a lap technikai, irodalom és művészeti, vegyes és hír-rovata pedig a legváltozatosabbban van összeállítva. Kepei a legszebbek, melyeket csak képes lap hazai eszközökkel előállíthat. Ezek, művészi kivitelben Miklós Ödömet, az új államtitkárt, az ifjú szerb királyt, a belgrádi királyi palotát, a szerb királyi trón-termet, Belgrád városának két látóképét — azonkívül Veszprém városát ábrázolják a vész előtt s az égés alatt az „Ország-Világ“ rajzolójának saját fölvétele után. Az irodalmi rovat számos új könyv ismertetését, a technikai rovat pedig a párisi pneumatikus posta fametszetét hozza. Gazdagabb, szebb tartalmat és kiállítást nem kívánhatunk. A lap előfizetési ára negyedévre 2 frt.

VEGYESEK.

Csinos kivitelű művésznői munkák, ugyanint czimerek monogramok pecsétnyomók dom bormű munkák legszebben készítettnek **Schönwald Imre** műtermében Király-utca Hattyu épület.

Csarnok.

Indiai történetek.

Egy öreg indus a „Chambers Journal“-ban néhány megfoghatatlan és sajátságos esetet beszél India csodás életéből, részint személyes tapasztalatai, részint megbízható egyéniségek közleményei után. Az elmondott esetek némelyike erősen próbára teszi ugyan az olvasót, a hit ereje tekintetében, de mind a mellett eléggé mulatságosak arra nézve, hogy elmondjuk.

Az első eset tárgyát egy indiai fejedelmi horoskopioma képezi, melyet Meadows Taylor ezredes jelenlétében állítottak föl s mely később sajátságos módon be is teljesedett. A „Sasztri“ (egyházi tudós), ki az öreg radsa kívánatára, ennek fia születésekor a horoskopiomot felállította, kezdetben vonakodott azt az apával közölni s csak hosszas rábeszélés bírta rá, annak leírására. Az iratot elolvasta a radsa s aztán megmutatván az ezredesnek, tűzbe dobta, úgy hogy csak hárman, az öreg radsa, Taylor ezredes és a sasztri ismerték annak tartalmát. A horoskopioma azt jósolta, hogy az újszülött, bizonyos életkorban, gyermektelenül, erőszakos halállal mulik ki. Az ifju hercegült a trónon atyja halála után, midőn a nagy indus lázadás kitört, az ifju fejedelem részt vett benne s bár a veszedelmes év beköszöntött, a csatatér minden veszélyétől menekült, valamint a lázadás elnyomtatása után, öreg barátja Taylor ezredes közbevetése folytán a hóhér keze által való kivégeztetéstől is. Midőn a derék ezredesnek sikerült kieszközölni, hogy a már meghozott halálos ítéletet kegyelem útján távolabb eső várba való internálásra változtatták, azt hitte, hogy tulesett minden veszélyen, s ezt megmondta az öreg sasztrinak is, ez azonban megmaradt a mellett, hogy senki sem kerülheti ki végzetét, amint azt isten ujjá homlokára írta. Így indult száműzetése helyére az ifju fejedelem s utközben saját vigyázatlansága folytán fegyvere véletlenül elsült és halálát okozta.

Ennél sokkal feltűnőbb a megmagyarázható körülmények véletlen találkozásából kifolyt második eset. Nehány évvel ezelőtt, beszél az egyházi tudós, magas állású rideg uri embert látogattam meg, éppen midőn azt a jól eső hirt vette, hogy családja örvendtes eseménynek néz elébe. Azonnal jósért küldött, a rammuallok osztályából, mely koczkákkal (raml) üzi mesterségét. 18 koczka sorakozik háromfelé osztva egy vékony fém pálcán, mely körül egymástól függetlenül foroghatnak. Csak a kabalisztikus jegyekkel fedett négy koczka-lap vétetik tekintetbe, melyeken a fém pálcza nem mehet át. Midőn a rammall megjött s a szőnyegre bocsátkozott, a melyen valamennyien ültünk, az ur ezt kérdezte tőle:

— Tudod-e miért küldöttem érted?

A jós csak azt kérte, hogy az uraság dobja föl a neki nyújtott koczkát. A kéz sajátos mozdulata által az egymás mellé fektetett három koczka pálcán a koczkákat forgásba hozta, mi által a koczka lapok állása egymáshoz minden pillanatban változott. Világos, hogy a lehetséges kombináció rendkívül nagy, vagyis 4 a 18 ban. A dobás után elkezdett a jós számolni s nemsokára így szólt:

— Azért hivatál, hogy házad felől ki-kérdezz.

A „ház“ alatt a kérdésttevőnek nejét értette, kinek közvetlen megnevezése a mozlim etikettébe ütköznek. Hogy a rammall eltalálta a valót, az nem meglepő, mert könnyen előre elgondolhatta. Most arról volt szó, hogy a nő dobja föl a koczkákat, mi nem történhetett a mi jelenlétünkben, minthogy a mohamedán nők nem szabad magát idegen férfiak előtt mutatni. Az ur tehát a nő lakosztályába vitte a koczkákat s azokat általa feldobtatván, a koczkákat gondosan kihozta.

Most hosszadalmasan kezdett a rammall számolni, miközben a koczkákon kívül az általa készített almanachot a nappal, a holddal és a planétákkal is szemlélte. Negyedórai számítás után kihirdette az eredményt. 1. hogy a hölgy megvalósítja férjének reményeit és pedig 2. egy napon, mintegy hét hó múltán; 3. hogy a gyermek leány lesz, 4. de születése után öt

hóval már meghal és végül 5. hogy ez utolsó gyermeke lesz a házaspárnak, de hogy mely okból, azt a rammall nem tudta vagy nem akarta megmondani.

A jós megkapta díját s távozott. Az általa jelölt napon barátom neje leánygyermeket szült mely azonban öt hó múltán meghalt. Nem sokára meghalt barátom is és így mind az öt jóslat teljesedett.

Közgazdaság.

A selyemipar Baranyavármegyében.

— Bezerédj Pál orsz. fölügyelő jelentése. —

Mióta szerencsém van a selyemipar állásáról Baranyavármegye területén a vármegye közönségét időközönként tájékoztatni, még nem voltam azon helyzetben, hogy ezen ügy további fejlődésére annyi aggodalommal kellett volna nyilatkoznom, mint jelenleg. Az, amitől évek hosszu során át tartottam s a mit jelentéseimben is mindenkor kifejeztem, az 1892-ik évben bekövetkezett. Még eddig mindig képesek voltunk évről-évre oly szederfákat használatba venni, melyek ezelőtt fölhasználva még nem voltak. Ezt azonban többé nem folytathattuk, a mennyiben 1892-ben csak oly szederfák állottak rendelkezésünkre, a melyeket a selyemtenyésztők 1891-ben úgyszólván kivétel nélkül már használtak.

Igen természetes tehát, hogy selyemtermelésünk eredménye 1892-ben attól függött, hogy a már használatba vett szederfák egy kedvező vagy kedvezőtlen tavasz folytán, nagyobb vagy csekélyebb lombtermést fognak-e adni. De függött selyemgubó termésünk eredménye még attól is, hogy tenyésztőink az okszerű gazdálkodás szem előtt tartása mellett, mennyire lesznek képesek a rendelkezésükre álló lombmennyiséggel több vagy kevesebb selyemhernyót fölnevelni.

Tény, hogy 1892-ben a tavasz nem volt kedvező s így a szederfák kevesebb lombot adtak; minélfogva a hernyók élelmezésére szükséges lombtermés elégtelensége folytán a már fölnevelt selyemhernyók egy része éhség miatt elpusztult. Másrészt azonban tény az is, hogy tenyésztőink kevés kivétellel még mindig pazarul bannak a szederfalevéllal s így a kedvezőtlen tavasz folytán a csekélyebb lombtermést sem használták ki oly jól, mint azt kihasználni kellett és lehetett volna.

Ezen körülményekben rejlik oka azon szomorú ténynek, hogy míg a vármegye területén 1891-ben 21,716 kiló, addig 1892-ben csak 17,037 kiló selyemgubó termeltetett, vagyis 4,679 kilóval kevesebb.

Ezen csökkenés, nemcsak általában közgazdasági, de egyesek érdekeikre való tekintetéből is, komolyan figyelembe veendő, ha megfontoljuk minő sok szegény család csatlakozott ezen csökkenés által munkájához és fátározásaihoz méltán kötött reményében.

Azt pedig, hogy népünk mennyire kedvelte már meg ezen termelési ágat és hogy annak üzésére a hajlandóság még folyton növekedésben van: legjobban igazolja azon tény, hogy 1891-ben 1,492, 1892-ben pedig 1,843, tehát 351 családdal több foglalkozott selyemtermeléssel a vármegye területén.

Tehát nemcsak hazánk közgazdaságának emelése, de népünk oly sok szegényeinek érdeke is, kik ezen termelési ág áldásaitól méltán remélik sorsuk könnyítését, kétszeres köteleességünké teszi lehetőleg oda törekednünk, hogy örvendtes fejlődésnek induljon selyemiparunk a jelen megpróbáltatás nehéz idejét túlélve, tovább fejlődhessék és virágozhassék.

Hogy azonban a veszély, mely selyemiparunkat jelenleg komolyan fenyegeti, elháríttassék, az erre irányult erélyes intézkedések a kormány és hatóságok részéről eredményhez vezethetnek csak úgy fognak, ha a közönség is ez irányban buzgóan és következetesen közreműködik.

Azt, hogy a selyemtenyésztés meghonosítása minő föltételekhez van kötve, megmondotta már egy félszázad előtt nemcsak Széchenyi Istvan gróf, de tudja ezt ma már a selyemtenyésztéssel foglalkozó minden gyermek is.

Szükségünk van ugyanis mindenekelőtt egy megfelelően oly nagy szederfa állományra, hogy a levél minél bővebben álljon rendelkezésünkre.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR.)*

Dr. Miltényi Miklós
ügyvédi irodája

Ferencziek-utcája 9. számú ház
I. emeletére lett áthelyezve.

Laptulajdonos:
NAGY FERENCZ.

Felölős szerkesztő:
HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Ház-eladás.

Pécsett, felső vámház-utcza
42-ik számú jó karban lévő

ház,

melyben 7 lakás van és vízvezeték
a házban, 396 forintot jövedelmez,
jutányos áron eladó. Értekezhetni a
tulajdonos **Dinesz Györgynél**,
Mária-utcza 30 ik sz. alatt.

Egy emeletes bérház

Pécsett, a belvárosban

szabad kézből eladó.

Hol? megmondja e lap kiadóhi-
vatala.

Házak eladása vagy bérbe- adása.

Pécsett, vámház-utcza 54 és
56 sz. egy telken jó karban lévő

házak

(közel a Zsolnay gyárhoz), melyekben
jó péküzlet, bolt helyiség, és
szép lakások vannak és vízvezeték
az udvarban, eladók; — vagy 1893. évi
november hó 1-től bérbeadandók. Érte-
kezhetni a tulajdonos **Donner József**
lisztkereskedőnél, fő-utcza 10. sz. a.

Nyári virágplánták

kertek, udvarok stb. betelepítésére, névleg: nyári viola,
verbena, Phlox, Petunia, Zinnia, őszi rózsza stb. stb. pom-
pás szinvegyületekben kaphatók

Nowotarski A. és fia
műkertészetében Pécsett.

96. jkv.
78. ikt. k. i. b.
137. ikt.
1893.

Hirdetmény.

Melynél fogva a Nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Minister úr f. évi
9277. szám alatt kelt rendelete alapján ezennel köztudomásra hozatik, hogy **Ő es.**
és apostoli királyi Felsege nevével elnevezett városi vízvezetékhez szükséges a
kisajátítási tervben és összeírásban elősorolt ingatlanokra illetőleg vízhasználati joga-
sitványokra nézve a Nagyméltóságú földmívelésügyi minister úr által Pécs szab. kir.
város közönsége javára engedélyezett kisajátítási jog alapján a kisajátítási eljárás az
1881. évi XLIik törvényczikk 33. §-a szerint elrendeltetvén, e miatt

a kisajátítási terv és összeírás

f. évi április hó 23-ik napjától számítandó 15 napra a városi mérnöki hivatalban
kitéve lesz, a hol hivatalos órák alatt azok az érdekeltek által betekintheők; továbbá
a hivatkozott törvény 1-ső fejezete alapján az érdekeltek által teendő igények és
észrevételek tárgyalására alulírott közigazgatási bizottság részéről folyó évi május
hó 10. esetleg következő napjai, mindenkor kezdve délelőtti 9 órától tárgyalási he-
lyiségül pedig a városi tanácsház közgyűlési terme tűzettek ki.

Mi oly figyelmeztetéssel hozatik köztudomásra, hogy a tárgyalás eszközlésére
kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog ha-
tározni, ha az érdekeltek a kitűzött tárgyalásra meg nem jelenének; a miért is saját
érdekekben a tárgyaláson való megjelenésre ezennel figyelmeztetnek.

Kelt Pécsett 1893. évi ápril hó 13-án tartott közigazgatási bizottsági ülésből.

Pécs szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

Ifj. Buday. Pécsett.

Széchenyi-tér 10. sz. közvetlen a gimnázium épület alatt

Ajánlja dusan berendezett nyitott üzletét, úgy mint: *dörzsölt olaj-
festékek*, porban mindennemű *szoba és dísz-festési munkálatok-
hoz használandó festékek*, továbbá *Nobles* és *Hóare* cégnek valódi
angol hintó-máznak egyedüli raktára, ajánlja a *francia viaksz*
puha padló és kemény parketának beeresztésére való nála lévő egyedüli
raktarat, azonkívül mindennemű *fény és padló-mázak* kaphatók, *olajok*
s *keverék*, valamint többféle gyártmányu kőmives *meszelők* s *ecsetek*
nagy választéka minden célhoz, egyuttal meszszel keverendő vegyes *por-
festékek* a házaknak külső bemeszelésére kaphatók, valódi anyagokért ke-
zeskedik, s végül elvállal szoba-dísz, templom- és cég festést, ajtók és
ablakok mázolását és fényezését helyben mint vidéken.

Sch. Kneipp

Nélkülözhetetlen minden háztartásban a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé,

mely babkávé izü. Ez azon el nem ért előnyt nyújtja, hogy a pótlékmentes vagy szurrogátokkal ke-
vert babkávé káros élvezetéről leszoktat és belőle sokkal izletesebb és mellette egészségesebb és
táplálóbb kává készíthető. — Fölülmulthatatlan mint pótlék a babkávéhoz. — Főképp ajánlható nők,
gyermek- és betegeknek. — Utánzatoktól óvakodni kell. — Fél kiló 2. kr. — Mindenütt kapható.

Valódi csak fehér csomagokban, Kneipp plébános úr arcképével, mint védjeggyel.

REINHARDT JÁNOS

(ezelőtt Hügel Nándor)

kocsigyártó

PECSETT,

Király-utca 30. sz. és Peregely-utca 27. sz. a.

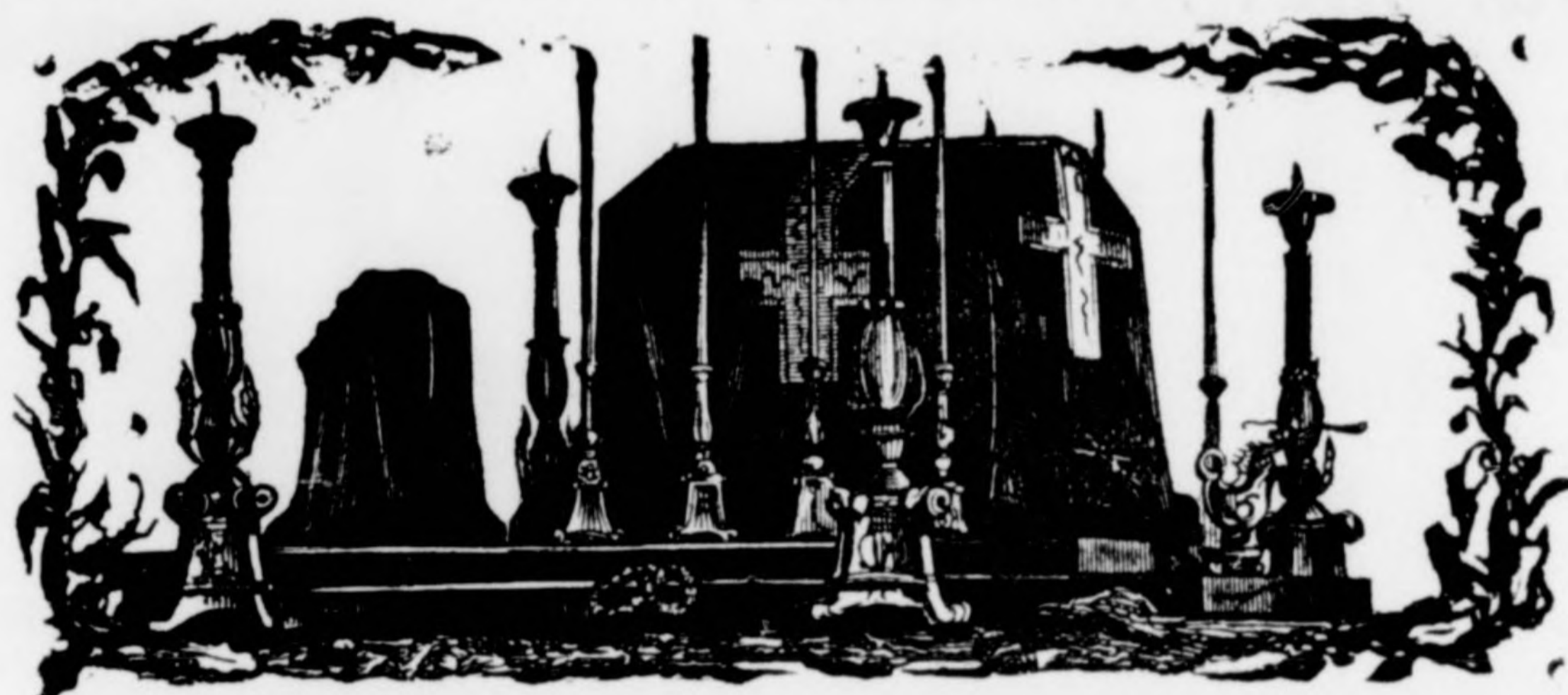
ajánlja a n. t. közönségnek legujabb mintájú

kocsik raktárát

a legjutányosabb árak mellett.

Minden raktáron nem levő kocsi, a megbízásnak teljesen megfelelőleg, a legizlésebben, rövid idő alatt ujonnan is elkészítetteti.

Javítások igen mérsékelt árak mellett mindenkor gyorsan eszközöltetnek.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Kis-tér II-ik szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások felállítására — s temetések rendezésére — úgy a halottak szállítására létesített üzletünket, újabb átalakítások folytán, minden halottas kocsinknak a fővárosi pompa szerinti átalakítása által, azon helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek e tekintetben minden kívánalmait teljesíthetjük. Nyitott kocsin a halottak szállítása hatóságilag betiltatott, a n. é. közönség pedig nem kívánja az oly kocsik alkalmazását, melyben a koporsó látása elzárva van, ezért nem kimélve a költségeket, a fertőtlenítés végett **valamennyi halottas kocsinkat üveges kocsikká alakítottunk át**, mely által **bármely osztályú temetkezéseket — úgy helyben mint a vidéken** — minden temetkezési vállalatnál pompásabban,

sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek előállítani. Továbbá elvállalunk hulla szállításokat a bel- és külföld bármely irányában.

Temetkezések rendezésének fölvételére **Fischer Simon** tagtárs urat hatalmaztuk fel, kinek fő törekvése oda irányul a legnagyobb pontossággal a n. é. közönség igényeit mindenkor kielégíteni, miért is vagyunk oly bátrak a n. t. közönséget felkérni előforduló esetben bizalmukkal a **Concordia vállalatunkhoz** fordulni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Krisztián József és társai, Schubárszky János, Fischer Simon.

Hazai gyártmány.

Maranics Rajmár

rézöntő,

pinczegazdasági és permetező gépek készítője

Pécsett, felső havi boldogasszony-utca 10 szám.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját gyártmányu „Villám” nevű

Peronospora - permetezőit

csiszolt vörösrézből drbkint **20 frtért**. A gépek oly lényeges javítással bírnak, hogy a szélkázán és szelepek egyetlen szárnycsavar feltágítása után levehetőek, a szerkezetnek ezen könnyű szétszedése a tisztításnál még eddig semmiféle gyártmánynál nem található.

➤ Kimerítő arjegyzék utasítással együtt kívánatra bérmentve küldetik.

Versenyképes az első rendű külföldi permetező-gépekkel.

A hidegvizgyógyintézet

Az ENGEL-féle fürdőben Pécsett a tudomány újabb vívmányai szerint felszerelve villamozás, massage és villamos gyógyfürdőkkel

(a massageban jártas személyzettel)

nyári idényre már kezdetét vette.

Az intézet 9 évi fennállása óta, kezelt betegek kimutatása szerint, legjobb sikert eredményezett **idegbántalmaknál**, névszerint: hysteria, neurasthenia, neuralgia, különféle hűdések, gyengeségi állapotok s egyéb gerincz és könnyű idegbántalmaknál, továbbá mindenemű férfi és női bajoknál, vérszegénység és sápkórnál, gyomor, bél és tüdő hurutnál, csúszos és köszvényes betegségeknel, valamint a különböző szervek vérkeringési bajainál, gyakori fejfájás, álmatlanság, szédülés és szív-dobogás, mellszorulás (asthma), idült székrekedés stb.

Felvétel és orvosi rendelés Széchenyi-tér 2. szám a. naponta II - 3-ig

Dr. LOEWY LIPÓT orvos.

Levelekre szívesen válaszoltatik.

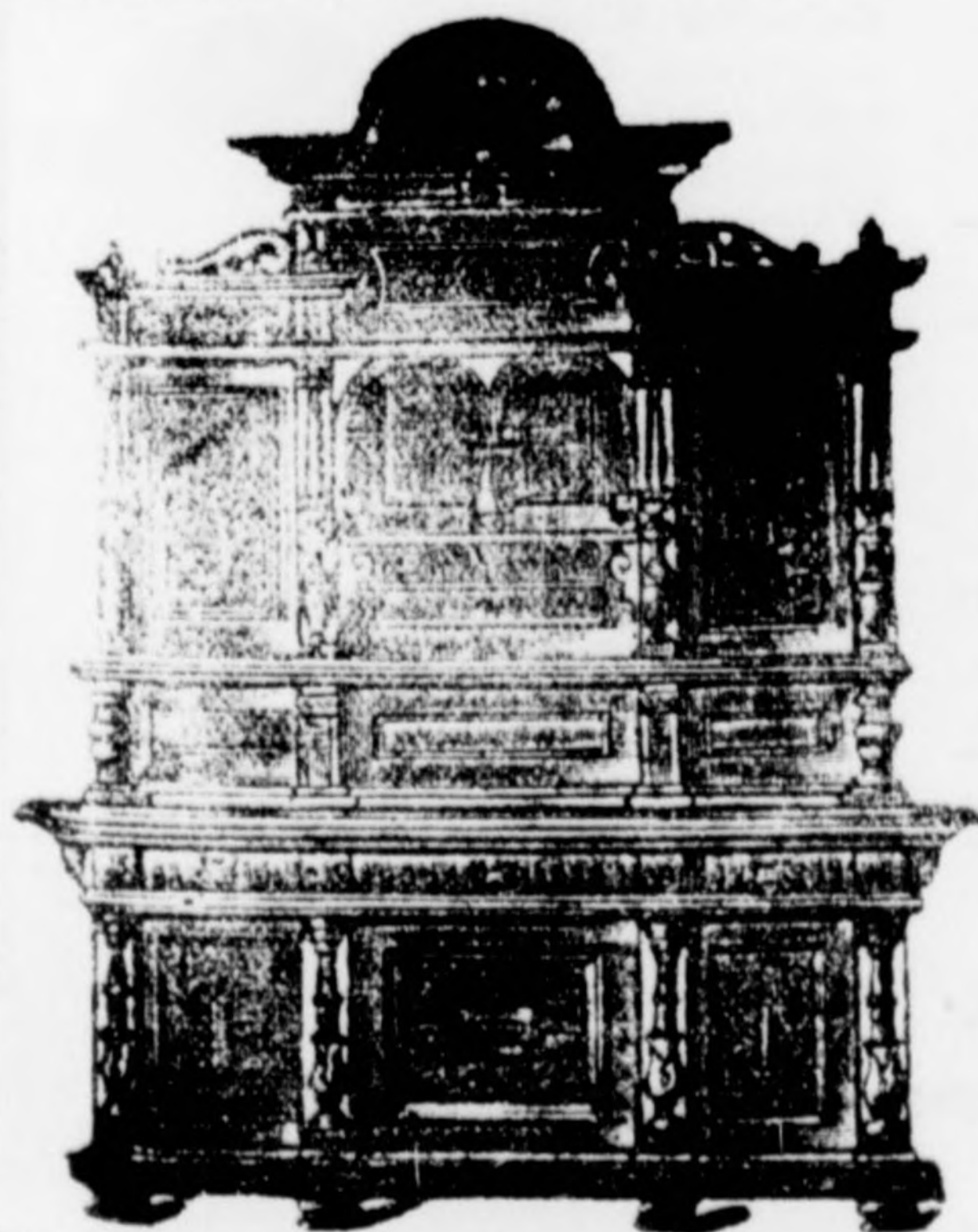
A meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény és tagszagatás, valamint fejfájás, hátfájalmak, csípőfájalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

kérendő.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PECSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytarok, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Csukás Zoltán épület, horgany- és diszmű-bádogos Pécsett király-utca 28. szám „a pánczéloshoz“

ajánlja saját készítményü

erős fürdő-kádjait

szagtalan

angol clozettek
föliállítását,

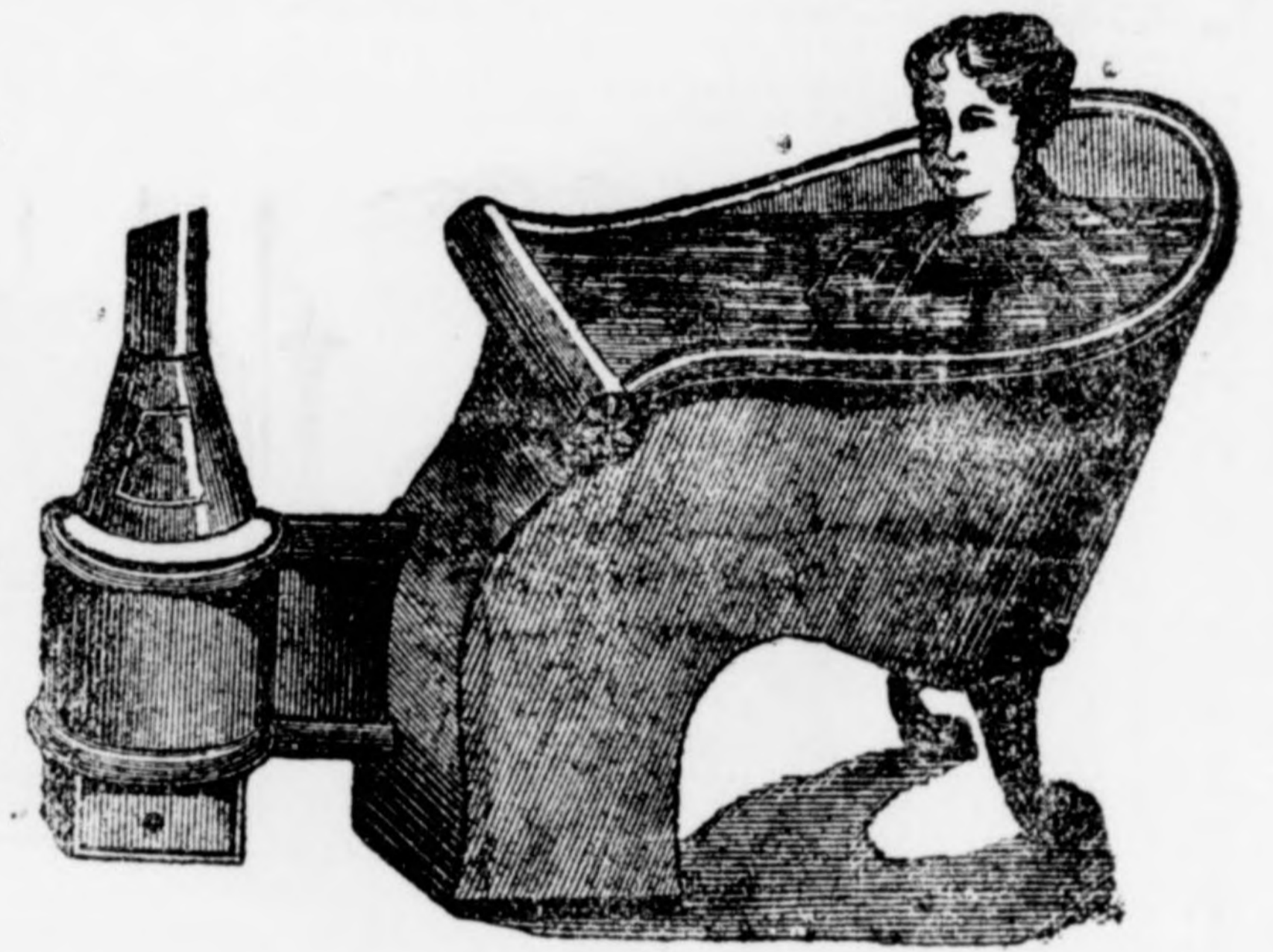
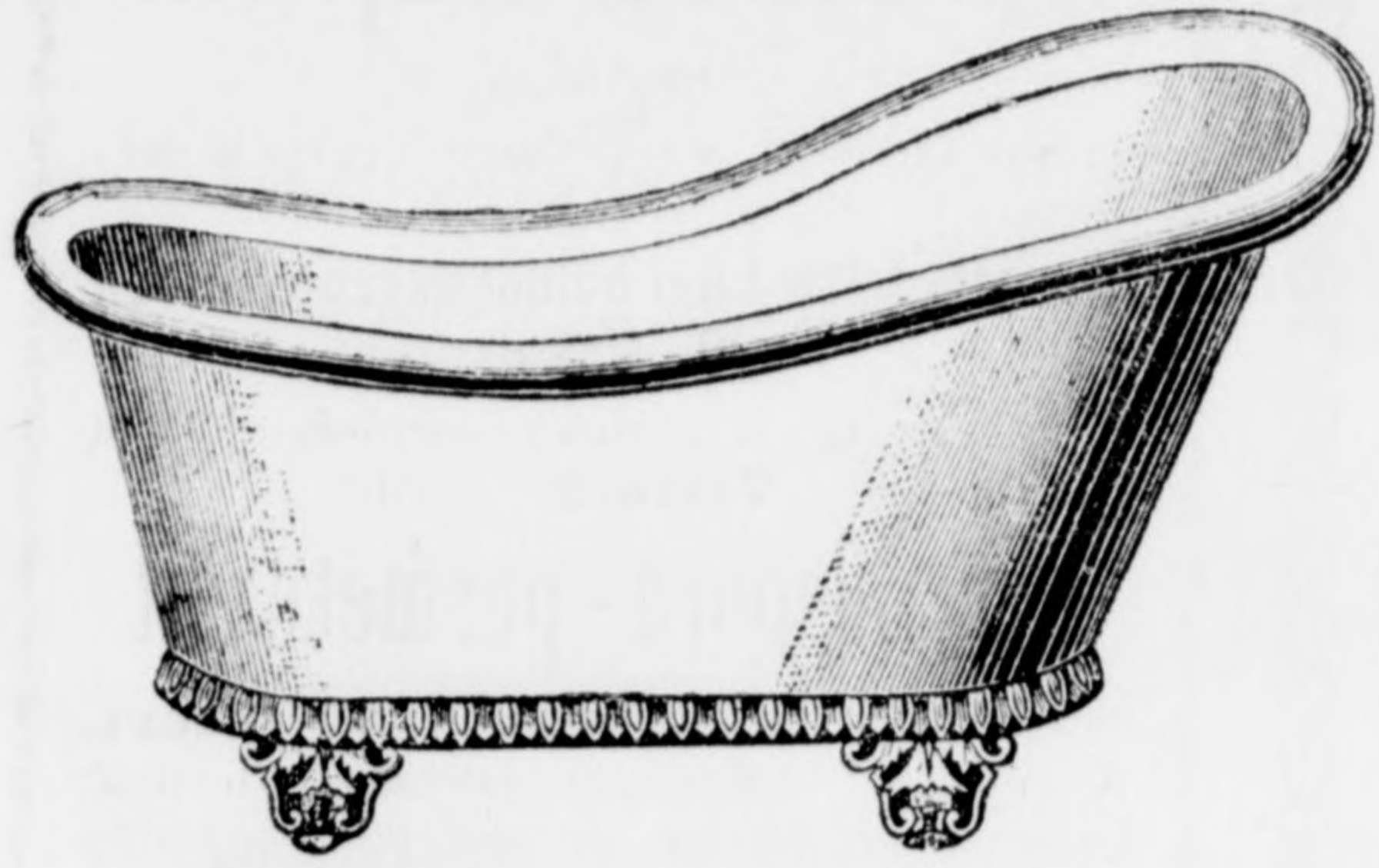
tető és torony fedések,

tető csatornák
és

czink ornamentikai munkák stb.

csatorna javítá-
sok és festések
a legolcsóbb árak
mellett
elvéllaltatnak.

Fürdő-kádokról külön képes-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Elővigyázat a ZACHERLIN vásárlásánál.

Vevő: . . . „Nem kell nyitott rovarpor, mert én Zacherlint kértem. . . E különlegességet méltán, mint minden féreg ellen a leghatásosabb szert dicsérik és azért én csak „Zacherl“ jegyü lepecsételt üveget fogadok el.

Árak: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 forint.

- Kapható Pécsett:
- Grünhuth és Hirschler főraktár
  - Alt és Böhm
  - Köszl János
  - Eizer János
  - özv. Reeh V.
  - Sipócz István gyógyszerárában
  - Reinfeld A.
  - Wertheimer Ch.
  - Lill János
  - Lehner és Bakos
  - Mautner Mór
  - Mayer József
  - Mitzky Mór
  - Präger János
  - Praintl Gyula
  - Zsivánovits Károly
  - Spitzer Sándor fia
  - Simon János
  - Herdlein Lajos
  - Hollósi Adolf
  - Lill István
  - Gyimothy Gyula
  - Berecz Károly
  - Nick Károly
  - Zách Károly
  - Dobszay Antal
  - Leichtner Mór
  - Klobucsár Mihály
  - Kacs Kovács Jenő
  - Spitzer Jakab
  - Strauss J.
  - Wallerstein R. utóda
  - Weber Ferencz
  - óth Vilmos
  - Pfeffermann és Schön
- Mohácson:
- Auber Nep. János
  - Pretzl Mayer Alajos
  - Freund és társa
  - Bachrach Győző
  - Stranzinger Gyula
  - Toldy Ignác
  - Auber Károly
- Siklóson:
- Paunz Géza
  - Kürschner M.
  - Bárány Sándor és társa
  - Weingoldner J.
  - Nendtvich Dezső gyógyszer.